

Eerste Cradle to Cradle-woning van Nederland

Jouke Post: 'Ik wil hier al mijn opgedane kennis toepassen'

De bouw van de eerste Cradle to Cradle-woning in Nederland is gestart. Eigenaar en ontwerper Jouke Post van C2Clabxx vertelt over zijn prestigieuze project en de weg er naartoe. Bij oplevering zal de woning naar verwachting een Cradle to Cradle-percentagte van 89,4 procent scoren.

Tekst: Gerard Vos - foto + afbeeldingen: C2Clabxx

Hij zal het over zichzelf niet zo snel zeggen, maar Jouke Post is op het gebied van duurzaam bouwen altijd al een koploper geweest. Vooral esthetica en techniek in combinatie met de laatste maatschappelijke ontwikkelingen ziet Post als uiterst aantrekkelijk. Op de TU Delft werkte hij veel samen met Kees Duijvestein, de grondlegger van de vier P's (zie kader 4P tetraëder). In zijn dagelijkse praktijk paste hij daar de op de universiteit opgedane bevindingen toe.

Post: "We deden begin jaren tachtig een renovatie van naoorlogse flats en toen vroegen ze of ik met de 4P's aan de slag wilde gaan. Die dagelijkse praktijk was opeens wel onthutsend. Als je bijvoorbeeld kit eruit haalt en je vervangt het voor latjes dan praat je al snel over kilometers materiaal. Daar heb je op voorhand geen idee van. Voor mijn gevoel hadden we toen voor het eerst een aanraking tussen praktijk en theorie."

Jouke Post

Prof. ir. Jouke Post (1945) is als emeritus hoogleraar verbonden aan de faculteit Bouwkunde van de Technische Universiteit Eindhoven. Als architect en directeur van XXarchitecten is hij met zijn jarenlange ervaring expert op het gebied van milieuproblemen en duurzaam bouwen. Naamsbekendheid werd onder andere opgebouwd door de ontwikkeling van Project XX en Villa Zebra.

Minimale milieubelasting

Een doorbraak voor het latere levensduurdenken werd het in 1999 gerealiseerde Project XX van Post. "Dat werd door de bouwwereld wel als een bedreiging gezien", vertelt hij. "Er ontstond immers veel discussie over." Project XX is een kantoorgebouw in Delft waarvan vast is gelegd dat het een economische levensduur heeft van slechts twintig jaar.

Normaliter moet je bij kantoorgebouwen na een aantal decennia renoveren, waarbij veel onnodig sloopafval ontstaat. Post kwam op het idee om een kantoor te ontwerpen met een levensduur van twintig jaar in plaats van de toen gebruikelijke vijftig tot zestig jaar.

Post: "Door de materiaalkeuze af te stemmen op de economische levensduur van het gebouw krijg

je een minimale milieubelasting. Na de twintig jaar dienen de gebruikte materialen ofwel vergaan te zijn, of je moet ze eenvoudig kunnen ontmantelen en hergebruiken."

Villa Zebra

"Project XX werd vervolgens uitgelegd als een gebouw dat flexibel was", vertelt Post. "Dat was het ook wel, maar dat was natuurlijk niet de grondgedachte. Industrieel, Flexibel en Demontabel bouwen was een nieuwe stroming en daar paste mijn gedachtegoed min of meer in, en vervolgens word je daar dan een beetje ingepropt." Lachend: "Zo pas ik nu in de Cradle to Cradle-stroming."

Post kreeg de vraag of hij Villa Zebra, de kinderkunsthof, in Rotterdam wilde ontwerpen. "Dat was een erg leuk project. Je kon aantonen dat je met 'stomme' doosjes toch een heel leuk project kon realiseren. Toen het gebouw werd gedemonteerd hebben we er de basisschool De Notenkraker van gemaakt. Deze is overigens ook weer tijdelijk."

Opgedane kennis

Van het Project XX via Villa Zebra naar de Cradle to Cradle-woning. Op papier een kleine stap. Post: "Toen ik het idee voor het bouwen van een Cradle to Cradle-woning opvatte, wilde ik eigenlijk al mijn opgedane kennis toepassen. Je moet er dan helemaal voor gaan en niet een beetje, zoals ik om me heen nog weleens zie gebeuren."

Post ziet Cradle to Cradle als een vervolg op de bewustwording van het levensduurdenken. "Het is een nieuwe stap, een omslag in het denken. Omdat je meer in kringlopen denkt en je het beter moet doen in plaats van minder slecht. Niet minder gif gebruiken... géén gif gebruiken. Je kunt geen compromissen sluiten."

Tools

Een ander gevolg van de Cradle to Cradle-filosofie is dat de emeritus hoogleraar beseft dat de bouwwereld als reëliek geeft: 'interessant Cradle to Cradle, maar hoe pakken we het op in de praktijk?' Reden voor Post om op de TU Eindhoven samen met zijn studenten de C2C-tools te ontwikkelen.

"Daar hebben we de afgelopen vier jaren met diverse ploegen hard aan gewerkt. Op de faculteit Bouwkunde van de TU/e wilde ik een lab oprichten, maar het is een dusdanig commercieel project dat dat niet de core business is voor de TU/e. Ik heb het toen zelf opgepakt onder de naam C2Clabxx." (Zie kader: C2C Tools.)

C2C tools

Het C2Clabxx heeft tools ontwikkeld om bestaande of nog te bouwen gebieden, woningen of bedrijventerreinen te analyseren en toetsen op het Cradle to Cradle-gehalte. Hiermee is een C2C-score door middel van een nulmeting vast te stellen en ambitie binnen een bepaalde termijn

te beogen. De ontwikkelde tools richten zich op woningbouw, gebouwen en gebiedsontwikkeling.

De gratis demo versie van de C2C-woningbouwtool is te gebruiken via www.c2clabxx.com